

Van gloeilamp naar LED Meer licht, graag!

Meer licht op je fiets, zodat je beter ziet én beter gezien wordt? Wim knutselde 15 jaar geleden al zijn eigen fietsledlamp om veilig naar school te fietsen. Intussen werkt hij aan een innovatieve achterlamp, die hij op termijn professioneel op de markt wil brengen.

MOEILIKHEIDSGRAAD

TEKST **Karliën Engelen** - FOTO'S **Wim Rappé**

Wim Rappé (36): 'Ik had een gewoon fietslicht, met een gloeilamp erin. Maar die ging telkens kapot en gaf (te) weinig licht, vond ik. In de winter heb ik een goede lamp nodig, dus bouwde ik die originele lamp om tot ledlamp. Als je de bestaande behuizing gebruikt, kost je dat amper 5 à 10 euro. Plus een aantal uren nadenken en knutselen natuurlijk.'

Stap 1

Het moeilijkste deel om zelf te maken zijn de behuizing en de reflector. Als je ze kan recupereren van een bestaande lamp, des te beter.

Stap 2

Bedenk nu hoe je de ledlamp kan integreren. Het belangrijkste aandachtspunt is de locatie van het lichtpunt. Je led moet op dezelfde plaats zitten als waar vroeger de gloeispiraai van de gloeilamp zat; dan zit de reflector op de juiste plek. Te veel naar voren of naar achter en de reflector doet zijn werk niet. Als het niet perfect uitkomt, plaats je een tussenstukje om je led op de juiste plaats te monteren.

Stap 3

Voorzie nu de koeling voor de led. Een led van 1 tot 3 watt zonder koeling zal opbranden. Een stukje aluminium kan dienen als koeling. Je kan dit bijvoorbeeld maken van een oude crank (trapper).

Stap 4

Bekijk nu de schematische werking van de elektriciteit. Je zit met wisselstroom, terwijl de LED gelijkstroom verwacht. Wim zette er een zware condensator op, zodat hij, ook als hij stilstaat, nog even licht heeft.

Stap 5

Puzzel nu alles in de behuizing en monteer die op de fiets. Zit er een montagepunt op de behuizing of moet je zelf iets maken?

PIMP IT UP-TIP

Knippen? Kleuren? Je kan je lamp net zo fancy maken als je zelf wil! Zoek gerust op internet naar schema's en ideeën van andere DIY'ers.

Heb jij ook een handige DIY-tip voor wandelaars, fietsers of kampeersers?
Vertel het ons via redactie@pasar.be

Onder dezelfde sterrenhemel als Vincent van Gogh

10 UNIEKE FIETSRUTES IN NEDERLAND

TEKST **Mieke Vercrujssse**
FOTO'S **Siska Vandecasteele**

NOORD-BRABANT

Hij was eigenzinnig, rebels en experimenteerde erop los. Het 'schildersmenneke' Vincent van Gogh maakte een kwart van zijn oeuvre bij onze noorderburen, in Noord-Brabant. Het creatieve zaadje plantte hij in Nuenen. Van Gogh volgen op de fiets vroeger en nu: dat kan in en rond in Eindhoven, een stad die bruist van creativiteit en innovatie.

Gekscherend vertellen ze me in Eindhoven dat er misschien iets in de bodem of het water zit dat de creativiteit in Noord-Brabant bevordert. Daar zal wel niets van aan zijn. Al lijkt het wel dat het zaadje dat Vincent van Gogh er plantte, ontkiemd is tot een grote boom. Eentje met allerlei creatieve takken, waar het sap rijkelijk doorheen stroomt. De creativiteit en het meesterschap van vroeger en nu zijn het uitgangspunt van deze tweedaagse op de fiets hier.

Opwekkende natuur

Vincent van Gogh wordt geboren als domineeszoon in het Nederlandse Zundert en start zijn artistieke carrière in Nuenen. Hier woont en werkt hij van 1883 tot 1885 en maakt hij zijn eerste meesterwerk: *De Aardappeleters*. Vincent is hier op doortocht om de plooiën met zijn ouders glad te strijken, voor hij naar Parijs vertrekt. Zijn onstuimige leven had voor spanning gezorgd. Uiteindelijk blijft hij twee jaar in Nuenen plakken. Het boerenleven en de natuur maken een grote indruk op hem. 'Het gaat me hier in Brabant nog al wel, ten minste de natuur vind ik opwekkend', zo schreef hij naar een vriend. In deze regio begint hij ook te experimenteren met kleur, licht en perspectief.

Experimenteren met licht en kleur

Waar beter dan in Nuenen kan je je ontdekkingstocht naar het verleden van Van Gogh en de omgeving starten? Dit pittoreske dorpje, op 5 kilometer van Eindhoven, ademt van Gogh. Nuenen is maar al wat trots op 'hun' Vincent. Onze eerste stop is het gloednieuwe Van Gogh Village Museum, een uitbreiding van het Vincentre. Hoewel hier geen enkel origineel werk van de kunstenaar hangt, geeft het museum wel een fraai inzicht in zijn leven en werk én in het boerenleven van toen. In het innovatieve 'Vincents Lichtlab' kan je experimenteren met kleur.

Openluchtmuseum Nuenen

Na deze mooie inleiding is het tijd om naar buiten te trekken, naar het grote

Dat we zoveel weten over van Gogh, hebben we te danken aan de brieven die hij schreef, vooral aan zijn broer Theo.

- 1 Van Goghkerkje in Nuenen, waar vader van Gogh ooit predikte.
- 2 In de voetsporen van van Gogh.
- 3 De vijver van de pastoriëtuin in Nuenen.
- 4 Heerlijk fietsen langsheen groene lanen.

openluchtmuseum dat Nuenen is. Gofie van der Linden, vrijwilligster van het Van Gogh Village Museum, staat ons enthousiast op te wachten. Al meer dan 20 jaar verdiept ze zich in de regio in het leven en het werk van deze meesterschilder. Ze praat over hem alsof hij haar buurman was. 'Dat we zoveel weten over Vincent van Gogh, hebben we te danken aan de vele brieven die hij schreef, vooral aan zijn broer Theo. Daarin vertelde hij gedetailleerd wat hij deed, zag en voelde. Nuenen was bijzonder belangrijk voor de artistieke zoektocht van Vincent. Hier kende hij zijn donkere periode met veel bruin in zijn werken. Maar hier begon hij ook te experimenteren met kleur. In Nuenen werd Vincent kunstenaar', legt Gofie uit. 'In de ogen van de inwoners van het dorpje was hij een zonderling. Niemand begreep wat hij deed; sociale contacten had hij amper. En ook in de liefde wilde het maar niet lukken.' In een brief aan zijn broer Theo staat te lezen: 'Ik kan er me niet over bekommeren wat de lui van me denken – ik moet vooruit, da's waar ik om te denken heb. En ik gaus mijn weg met een zekere eigenzinnigheid, waar ik in sommige dingen geloof en in anderen niet'. 'Ik heb enorm veel respect voor Vincent en voor de ma-

nier waarop hij zich door het leven worstelde', vertelt Gofie. We fietsen met haar letterlijk door het decor van Van Goghs schilderijen en schetsen. Overal waar je kijkt, zie je taferelen die vastgelegd werden in van Goghs werken. Ze zijn een bron van informatie van hoe het leven er uitzag midden 19e eeuw. We passeren langs de pastorie, waar Van Gogh bij zijn ouders woonde. In de mangelkamer was zijn werk- en slaapplek. In meer dan 20 werken van Van Gogh verschijnt de pastoriëtuin. We nemen het kleine weggetje dat in van Goghs schilderij *Weg achter de pastoriëtuin te Nuenen* staat afgebeeld en gaan even op de rem staan. 'Kom hier even op deze afgezaagde boomstronk staan', stelt Gofie voor. En dat doen we. We kijken over de heg en hebben zicht op een vijver. Er staat ook een perspectiefraam. 'Hier stond van Gogh ook en hij tekende dit tafereel in perspectief', vertelt ze. Ik heb het gevoel dat we nu wel heel dicht bij de schilder-kunstenaar komen. We fietsen ook langsheen het van Goghkerkje, waar vader van Gogh ooit predikte. 'Dit kerkje heeft hij ook voor zijn moeder geschilderd. Na een val was ze aan het bed gekluisterd. En als moeder niet naar de kerk kon, dan bracht Vincent de kerk

10 X FIETSEN IN DE VOETSPoren VAN VAN GOGH

Tien Van Gogh-fietsroutes in Brabant, samen goed voor 435 kilometer fietsplezier, laten je het landschap beleven dat Vincent Van Gogh schilderde. Fiets langs de plekken waar deze kunstenaar wandelde om zich te laten inspireren.

- 1 — Van Gogh fietsroute Eindhoven (39 km)
- 2 — Van Gogh fietsroute Zundert Noordwest (46 km)
- 3 — Van Gogh fietsroute Zundert Noordoost (56 km)
- 4 — Van Gogh fietsroute Breda (33 km)
- 5 — Van Gogh fietsroute Helvoirt (21 km)
- 6 — Van Gogh fietsroute Etten-Leur Noord (32 km)
- 7 — Van Gogh fietsroute Etten-Leur Zuid (29 km)
- 8 — Van Gogh fietsroute Tilburg (48 km)
- 9 — Van Gogh fietsroute 's-Hertogenbosch (31 km)
- 10 — Van Gogh fietsroute Nuenen (49 km)

Fietskaarten kosten 3,95 euro en elke kaart bevat twee fietsroutes en informatie over de bezienswaardigheden onderweg. Je vindt ze in tal van toeristische infopunten en kunt ze online bestellen. De gps-bestanden download je gratis op → visitbrabant.com/nl/routes/van-gogh-routes

Liever te voet? Dat kan. Vier van Gogh-wandelroutes leiden je door de regio.

→ vangoghbrabant.com

Boerderijen uitgestrekte akkers, populieren en knotwilgrijen trekken voorbij. Het natte voorjaar zorgt voor een intens groene kleur.

naar moeder', gaat Gofie verder. We trappen langzaam door en komen nog het Wevershuisje, de Begemannfabriek en de woning van koster Schafrat tegen, waar van Gogh tijdelijk zijn atelier had.

Lunch in een schilderij

Na het dorp is het tijd om de natuur in te trekken, zoals ook Vincent elke dag deed. We fietsen doorheen het landschap dat van Gogh zo inspireerde. Nog in een brief aan broer Theo schreef Vincent: 'Ik kan soms zoo verlangen naar landschap te maken, net als naar een verre wandeling om eens op te frissen en ik zie in de heele natuur, b.v. in boomen, expressie en als 't ware een ziel. Een rij knotwilgen heeft iets van een processie weesmannen soms.' We laten ons leiden door één van de zes uitgestippelde van Gogh fietsroutes. Onze eerste stop is Opwetteren. Hier gaan we de innerlijke mens versterken. In het tafereel van een Van Gogh-schilderij! De Opwettense Watermolen is een heerlijk plekje, aan het riviertje de Kleine Dommel. Van Gogh schilderde de molen en deze omgeving was zijn geliefkoosde plaats om samen met zijn Eindhovense vriend-kunstenaar Anton Kerssemakerr te schilderen. Na een heerlijke lunch zijn we klaar voor 49 kilometer fietsplezier.

Boerderijen, uitgestrekte akkers, populieren en knotwilgrijen trekken voorbij. Het natte voorjaar zorgt voor een intens groene kleur in de natuur. Bloeiende bloemen brengen extra kleur in het landschap en op sommige akkers zijn de kleurcontrasten bijzonder sterk. Ook dat zal van Gogh destijds geprikkeld hebben. 'Het jonge koren kan iets onuitsprekelijk reïns en zachts hebben dat een dergelijke emotie opwekt als de expressie van een slapend kindje b.v.', zo staat nog te lezen in een brief aan zijn broer.

Inspirerend landschap

We doorkruisen het landschap via heel wat statige lanen en midden tussen de akkers zien we een vervallen huisje staan. Het lijkt wel een schilders- of schrijvershuisje. Ja, we zijn al helemaal in de ban van van Gogh! Iets verder staat een man rustig te harken in zijn tuin. Aan de gevel van zijn huis hangt 'Hoeve Zeldenrust'. Zou het toeval zijn dat ook van Gogh voortdurend op zoek was naar rust? 'Ik ben hier om wat tot rust & beslistheid te komen', zo schreef hij over zijn aankomst in Nuenen. We fietsen door dorpjes als Lieshout, Beek en Donk, Aarle-Rixtel en Stiphout. Kerktorens trekken aan ons voorbij, dichtbij en verderaf. We duiken ook de Stiphoutse

- 1 De Opwettense Watermolen, een leuk lunchplekje langs de Kleine Dommel.
- 2 Fietsen, weg van het drukke verkeer.
- 3 Keuze tussen 10 fietslussen.
- 4 Hier schilderde Van Gogh *De Aardappeleters*.
- 5 Zo zag het huisje van *De Aardappeleters* er toen uit.

bossen in. Wat een natuurpareltje! Net voor we Nuenen terug binnen rijden, fietsen we voorbij de plaats waar vroeger het huisje stond waar van Gogh *De Aardappeleters* schilderde. Het boerengezin De Groot stond model voor zijn werk. Hij schilderde deze familie aan een eenvoudige maaltijd. Uren bracht Vincent hier schetsend en pratend door. Nu staat er een nieuw, eenvoudig huisje. Wanneer we even stoppen aan het hek, komt de eigenaar – even nieuwsgierig als wij – naar ons toe. Al 68 jaar woont hij op de plaats waar van Goghs carrière begon. 'Mijn ouders hebben dit huisje in 1954 gekocht van de familie De Groot. Het is niet meer het huisje van het schilderij, want dat werd platgebrand tijdens de oorlog. Het is wel fijn dat aan deze plaats kunstgeschiedenis verbonden is', vertelt hij. Naast het huisje, pronkt Molen De Roosdonck, een bouwwerk dat regelmatig terugkomt in Van Goghs werk. We zijn terug bij waar we vertrokken.

Wat een heerlijk plekje aan de Kleine Dommel! Volgens de Vlaamse geluk-expert Leo Bormans zelfs een Geluksplek.

Een plekje van geluk

Alsof we nog niet genoeg kilometers in de benen hebben, maken we op weg naar Eindhoven nog een ommetje. We werpen een blik op de Collse Watermolen, gebouwd in de dertiende eeuw door kloosterlingen. Passeer je hier op zaterdagmorgen, dan zie je de molen in werking. Wat een heerlijk plekje aan de Kleine Dommel! Van Gogh schilderde het in 1884. Het was voor het eerst dat hij warme tinten gebruikte in het landschap. Later ging hij hiermee experimenteren tot zijn bekende kleurenpalet. Leuk weetje: dit is één van de *Geluksplekken*, een initiatief van de Vlaamse geluk-expert Leo Bormans. De plekken zijn genomineerd door de inwoners en nodigen je uit om iets te doen wat geluk nog bevordert. Aan de Collse molen vind je geluktips om kleur in je leven te brengen, een leuke verwijzing naar van Gogh. Passeer je hier 's avonds, dan loont het de moeite om nog een extra ommetje te maken en het Van Gogh-Roosegaarde fietspad te nemen. Een fonkelende sterrenhemel ligt letterlijk aan je voeten. Deze duizenden fonkelende steentjes zijn een verwijzing naar van Goghs werk *De Sterrennacht*.

Eindhoven: stad van creativiteit

We komen met de fiets aan in Eindhoven. Deze stad was voor Vincent van Gogh de plaats waar hij zijn verf ging kopen, litho's liet drukken, met zijn intellectuele vrienden samenkwam, les gaf en naar de hoeren ging. Hier experimenteerde hij

1 Water is alom vertegenwoordigd in Eindhoven.

2 Een gigantische vloertekening op Strijp-S.

ook met kleur. Enkele decennia na de doorgang van van Gogh zegevierde hier de technologische innovatie. Philips groeide in enkele decennia uit tot een megaconcern met tienduizenden werknemers. Het bedrijf regeerde over de stad en ontwikkelde producten die de wereld veranderden. Begin jaren '90 verliet Philips de stad, maar de innovatie en creativiteit blijft verder bloeien. 'Eindhoven is de kraamkamer van inspiratie. We zijn ook uitgeroepen tot meest innovatieve stad ter wereld', lacht onze gids Erik Van Gerwen van de citymarketingorganisatie *Eindhoven365*. Hier wordt geëxperimenteerd, met kunst en technologie. 'Wanneer je die twee samenbrengt, krijg je een explosie van innovatie en dat is waar we hier bijzonder trots op zijn', vertelt hij. Eindhoven telt 240.000 inwoners en huisvest meer dan 170 nationaliteiten. Toch voelt deze

stad helemaal niet aan als een grootstad. Integendeel: hier heerst een gezellig, knus sfeertje. Erik gidst ons per fiets door de stad en wijst ons op creatieve hotspots, zowel uit het heden als uit het verleden. De wereldberoemde Design Academy Eindhoven, één van 's werelds beste designscholen, is hier gevestigd.

Strijp-S: ooit de gesloten stad

We fietsen langs het voetbalstation en straatjes met werkmanshuisjes naar Strijp-S. Hier bevinden zich de oude

3x

STREET ART VAN STUDIO GIFTIG

Kaspar van Leek en Niels van Swaemen vormen het Eindhovense streetartduo *Studio Giftig*. In de stad en ver daarbuiten vind je heel wat prachtige werken van hen. Wij tippen er vijf in Eindhoven.

1 — Silly Walk Tunnel: een ode aan Monty Python vind je in de Dommeltunnel. In 48 stappen geven de artiesten de *Silly Walks* weer, afkomstig uit de Monty Python aflevering *Face the press*. Niemand minder dan John Cleese opende het kunstwerk in 2016.

2 — Handhoven: Deze mural in de Vestdijktunnel bij het Centraal Station toont de diversiteit van de stad door symbolische verwijzingen in de vorm van verschillende handschoenen, die kenmerkende aspecten van de identiteit van de stad belichten. Die verschillende handschoenen zijn dynamisch met elkaar verbonden.

3 — Eternal Love: Wat gebeurt er met de liefde als een van de twee er niet meer is? Sterft de liefde, verdwijnt er een stukje van jezelf of staat liefde altijd boven alles? Te vinden aan de Emmasingel, naast de Vue bioscoop.

4 — Fresku/Motion: deze mural maakt deel uit van hun project Music & Murals. Het is geïnspireerd op de tekst van het nummer Motion door Eindhovense rapper Fresku. Je vindt het werk bij het CKE (huis voor amateurkunst en cultuureducatie).

5 — De PSV-muurschildering: deze enorme muurschildering dient om het nieuwe PSV-voetbalshirt te promoten. Guus Meeuwis poseerde zelf voor het kunstwerk. De 30 meter brede muurschildering bestaat uit nog vier portretten: PSV-speler Jorrit Hendrix, een gamer, een oudere vrouw en een astronaut.
→ studiogiftig.nl

fabrieksgebouwen van de toenmalige elektronicareus. Van ver zien we de schoorsteen van de fabriek al triomfantelijk staan. Erik geeft me onderweg nog een weetje mee: 'Het feit dat ons voetbalstadion pal in het centrum van de stad ligt, heeft te maken met Philips. Het bedrijf droeg de gezondheid van zijn werknemers hoog in het vaandel. Beweging maakte daar deel van uit, dus installeerden ze voetbalveldjes. Die zijn intussen uitgroeid tot ons station'. Even houden we halt aan het voormalige Portiersgebouw. 'Vanaf hier was het verboden stad. Je kwam er enkel in na controle en had slechts toegang tot bepaalde plaatsen', legt Erik uit. Het doet wel iets om te weten dat dit industriële verleden nog niet zo lang geleden is. De laatste jaren werd hard gewerkt om de *company town* om te vormen tot een plek waar het aangenaam vertoeven is.

Architectonische hoogstandjes

De slim gerenoveerde fabrieksgebouwen huisvesten nu lofts, horeca en kleine bedrijven. 'Heel wat nieuwe gebouwen werden hier neergepoot, allemaal goed doordacht om van Strijp-S een fijne creatieve hotspot te maken. Hier vind je ook

het grootste indoor skatepark van Europa.' En bij de nieuwbouw zijn ook enkele architectonische hoogstandjes. De *Bosco Verticale* of de *Trudo Toren* is er zo eentje, pas geopend in 2021. Deze groene parel, ontworpen door de Italiaan Stefano, telt naast de woonwoningen ook 125 bomen en 5200 struiken en planten. Hij heeft ook nog twee broertjes in Milaan. 'In Milaan betaal je een fortuin om erin te mogen wonen. De stad Eindhoven heeft er echter voor gekozen om ze te verhuren als sociale woningen', gaat Erik verder. Aan de andere kant van het Ketelhuisplein gaat onze aandacht naar nog een blikvanger: *Haasje Over*. Klinkt wat gek, maar de naam ontstond omdat er letterlijk over het indoor skatepark gebouwd werd. Het eerste plan voorzag de sloop van het skatepark, maar door heel wat protest werd gekozen om er gewoon overheen te bouwen.

Gluren over de schouder van de ontwerper

Wonen op Strijp-S is hip. De wijk trekt dan ook heel wat designers aan. 'Vooral mensen die bezig zijn met conceptueel design, toekomstideeën om de wereld beter te maken', legt hij uit. Heel wat atel-

Blauwe regen kleurt het centrum van Eindhoven.

- 1 Strijp-R, het walhalla van meubelmaker Piet Hein Eek.
- 2 Topgastronomie hier.
- 3 Velo d'anvers op Strijp-S.
- 4 Romy Vandeweerd loopt hier stage in een modeatelier.

liers die hier gevestigd zijn, zetten de deuren open voor bezoekers. Je kijkt letterlijk mee over de schouder van de designers. Wij stappen binnen bij *New Order of Fashion*. Hier treffen we Romy Vandeweerd, een 20-jarige studente vormgeving en textielambachten die er stage loopt. 'Het is fantastisch dat het atelier in die voormalige fabrieksgebouw gevestigd is. Dat stimuleert je creativiteit', vertelt ze. Welke richting ze de komende jaren wil inslaan met haar leven, is nog geen uitgemaakte zaak: 'Misschien studeer ik nog verder, of ik start een eigen studio, liefst dan op Strijp-S. Jonge ontwerpers en designers krijgen hier heel wat kansen', gaat ze verder. Romy groeide op in de buurt van Strijp-S. 'Mijn oma heeft hier in de Philipsfabriek gewerkt. Daarna zijn de fabrieken gesloten en kwam ik hier als kindje met mijn fiets ravotten op de bergen zand van dit verlaten fabrieksterrein. Ik vind het fantastisch dat ik Strijp-S heb zien groeien

als creatieve plek', besluit ze. We springen weer de fiets op en werpen nog een blik op twee voormalige 'country towns': Strijp-T en Strijp-R. De eerste is vooral een uitgaansplek met heel wat leuke bars; de tweede is de werkplek van de bekende meubelmaker Piet Hein Eek. En zo beëindigen we onze ontdekkingsreis in deze verrassende stad.

Originele werken

Nog wat tijd over? Dan tippen we graag nog het Noordbrabants Museum in 's Hertogenbosch, op een halfuurtje treinen van Eindhoven. Hier vind je - als enige museum in Zuid-Nederland - originele kunstwerken van Van Gogh. Een mooi overzicht met bekende Brabantse schilderijen als *De Collse watermolen*, *Spittende boerin*, *Stilleven met flessen en schelp*, *De tuin van de pastorie* en *Kop van een vrouw* bewonder je hier. Dat maakt onze trip af. ::

Op naar Eindhoven

Lekker eten in een watermolen of een kazerne, rondneuzen in het Noordbrabants Museum of design spotten in de ateliers van Piet Hein Eek: alle toffe eet-, logeer- en kijkadresjes vind je in de handige online Reiswijzer op pasar.be

→ bit.ly/reiswijzer-vangoghroutes